

THE ISSUE CONTAINS:

Proceedings of the 3rd
International Scientific
and Practical Conference

**SCIENTIFIC PROGRESSIVE
METHODS AND TOOLS**

Riga, Latvia
6-8.03.2024

SCIENTIFIC COLLECTION
INTERCONF

No 191
March, 2024

Scientific Collection «InterConf»

No 191

March, 2024

THE ISSUE CONTAINS:

Proceedings of the 3rd International
Scientific and Practical Conference

**SCIENTIFIC PROGRESSIVE
METHODS AND TOOLS**

RIGA, LATVIA

March 6–8, 2024

UDC 001.1

S 40 *Scientific Collection «InterConf»*, (191): with the Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference «Scientific Progressive Methods and Tools» (March 6-8, 2024; Riga, Latvia) / comp. by LLC SPC «InterConf». Riga: Avots, 2024. 273 p.

ISBN 978-9934-534-34-8 (series)

DOI [10.51582/interconf.2024.191](https://doi.org/10.51582/interconf.2024.191)

EDITOR

Anna Svoboda

Doctoral student
University of Economics;
Czech Republic
annasvobodaprague@yahoo.com

COORDINATOR

Mariia Granko

Coordination Director
LLC Scientific Publishing Center
«InterConf»; Ukraine
info@interconf.center

EDITORIAL BOARD

Temur Narbaev (DSc in Medicine)
Tashkent Pediatric Medical Institute,
Republic of Uzbekistan;
temur1972@inbox.ru

Nataliia Mykhalitska (PhD
in Public Administration)
Lviv State University of
Internal Affairs; Ukraine

Dan Goltsman (Doctoral student)
Riga Stradiņš University;
Republic of Latvia;
goltsman.dan@inbox.lv

Katherine Richard (DSc in Law),
Hasselt University; Kingdom of Belgium
katherine.richard@protonmail.com;

Bashirov Ansar (Doctor of Medicine),
EMIH of Almaty region,
Republic of Kazakhstan

Stanyslav Novak (DSc in Engineering)
University of Warsaw; Poland
novaks657@gmail.com;

Kanako Tanaka (PhD in Engineering),
Japan Science and Technology
Agency; Japan;

Mark Alexandr Wagner (DSc. in Psychology)
University of Vienna; Austria
mw6002832@gmail.com;

Elise Bant (LL.D.),
The University of Sydney; Australia;

Richard Brouillet (LL.B.),
University of Ottawa; Canada;

Kamilə Əliağa qızı Əliyeva (DSc
in Biology)
Baku State University; Republic of Azerbaijan

Dmytro Marchenko (PhD in Engineering)
Mykolayiv National Agrarian University
(MNAU); Ukraine;

Svitlana Lykholat (PhD in Economics),
Lviv Polytechnic National University; Ukraine

Viktor Yanchenko (PhD in Pharm. Sc.),
T.H. Shevchenko National University
«Chernihiv Colehium»; Ukraine

Rakhmonov Aziz Bositovich (PhD in Pedagogy)
Uzbek State University of World Languages;
Republic of Uzbekistan;

Mariana Vereskliia (PhD in Pedagogy)
Lviv State University of Internal Affairs;
Ukraine

Dr. Albena Yaneva (DSc. in Sociology
and Antropology),
Manchester School of Architecture; UK;

Vera Gorak (PhD in Economics)
Karlovarská Krajská Nemocnice; Czech Republic
veragorak.assist@gmail.com;

Polina Vuitsik (PhD in Economics)
Jagiellonian University; Poland
p.vuitsik.prof@gmail.com;

Alexander Schieler (PhD in Sociology),
Transilvania University of Brasov; Romania
alexanrds.schieler@protonmail.ch

George McGrown (PhD in Finance)
University of Florida; USA
mcgrown.geor@gmail.com;

Vagif Sultanly (DSc in Philology)
Baku State University; Republic of Azerbaijan

Larysa Kupriianova (PhD in Medicine)
Humanitas University, Italy

Please, cite as shown below:

1. Surname, N. & Surname, N. (2024). Title of an article. *Scientific Collection «InterConf»*, (191), 21-27. Retrieved from <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding...>

This issue of Scientific Collection «InterConf» contains the materials of the International Scientific and Practical Conference. The conference provides an interdisciplinary forum for researchers, practitioners and scholars to present and discuss the most recent innovations and developments in modern science. The aim of conference is to enable academics, researchers, practitioners and college students to publish their research findings, ideas, developments, and innovations.

Scientific Collection «InterConf» and its content are indexed in Google Scholar

© 2024 Authors

© 2024 Avots

© 2024 LLC SPC «InterConf»

TABLE OF CONTENTS

REGIONAL ECONOMY

	Amirov A.İ. Rzayeva T.R. Mammadli G.A. Ismayilova M.R. Mammadova E.M.	THE GENERAL SITUATION OF AZERBAIJAN'S TOURISM MARKET	8
	Melikova L.A. Aliyev S.T.	MODELING PROCESSES OF SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE CITY OF SHUSHA REPUBLIC OF AZERBAIJAN	12
	Бахшалиев Р.М. Алиев Ш.Т.	СТИМУЛИРОВАНИЕ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ БАНКОВСКО- КРЕДИТНЫХ ПРЕДПРИЯТИИ В ИННОВАЦИОННОМ РАЗВИТИИ РЕГИОНОВ ТУРЦИИ	21

INTERNATIONAL ECONOMICS AND INTERNATIONAL RELATIONS

	Погорелова О.В.	ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА КОМПОНЕНТИ НАЦІОНАЛЬНОЇ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СИСТЕМИ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ЇХ СТІЙКІСТЬ	29
---	-----------------	--	----

MANAGEMENT

	Emre Yaşar	EVALUATION OF EMPLOYER BRANDING PRACTICES WITH CHATGPT: THE CASE OF A HOTEL BUSINESS	35
---	------------	--	----

FINANCE AND CREDIT

	Бардаш С.В.	МОДЕРНІЗАЦІЯ ПІДХОДІВ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ: ФІЛОСОФСЬКИЙ ДИСКУРС	48
	Кретов Д.Ю. Гавриш К.К.	РОЗВИТОК ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ПОСЛУГ КОРПОРАТИВНИМ КЛІЄНТАМ – КОНКУРЕНТНА ПЕРЕВАГА НА БАНКІВСЬКОМУ РИНКУ УКРАЇНИ	55

PEDAGOGY AND EDUCATION

	Abdol E.D. Tulekova D.Y.	FEATURES OF THE USE OF MASSIVE OPEN ONLINE COURSES IN THE ORGANIZATION OF BLENDED LEARNING FOR THE TRAINING OF FUTURE TEACHERS	59
	Zhakatayeva Z.S.	DEVELOPMENT OF INTERACTIVE ONLINE COURSES IN TEACHING CHEMISTRY IN SECONDARY SCHOOL	67
	Березовикова И.Д.	РАЗВИТИЕ КЛЮЧЕВЫХ КАЧЕСТВ СОВРЕМЕННОЙ ЛИЧНОСТИ СРЕДСТВАМИ МЕТАСОДЕРЖАЩИХ МЕТОДОВ ВОСПИТАНИЯ	74

	Кірик Т.В. Флегонтова Н.М. Ляліна О.О. Лущенко Т.Л. Рибалко Г.М. Бикова К.С. Білозьоров В.О.	ПРО ВИБІР ПАРАДИГМИ ФІЛОСОФІЇ МЕДИЦИНИ І СОЦІАЛЬНИХ НАУК В УКРАЇНІ-XXI	84
	Макаренко А.В.	РОЛЬ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	93
	Чепіга Е.О.	РОЛЬ МОЛОДІЖНИХ ЦЕНТРІВ У ФОРМУВАННІ ЛІДЕРСЬКОЇ КОМПЕТЕТНОСТІ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ	97

POLITICAL SCIENCE AND PUBLIC ADMINISTRATION

	Абдуллаев З.И.	ПОЛИТИКИ: ВЫВОДЫ ДЛЯ УЗБЕКИСТАНА О ПОСЛЕДНИХ ТЕНДЕНЦИЯХ РАЗВИТИЯ МИГРАЦИОННОЙ	99
---	----------------	---	----

PSYCHOLOGY AND PSYCHIATRY

	Kupriianova L. Kupriianova D.	ACUTE STRESS FAMILY DETACHMENT AS A RESULT OF FORCIBLE DISPLACEMENT IN VARIOUS GENERATIONS	103
---	----------------------------------	--	-----

PHILOLOGY AND LINGUISTICS

	Mammadov O.	THE ROLE OF ARABIC POETRY IN THE DEVELOPMENT OF THE ANDALUSIAN GRAMMAR SCHOOL	113
	Tileubekova E.S. Erkin N.	PERIOD OF ADAPTATION TO A NEW ENVIRONMENT OF YOUNG LEARNERS	116
	Гасанова Ш.Н.	ВАЖНЫЕ СВОЙСТВА КОГНИТИВНОЙ СИСТЕМЫ	122
	Кривенчук В.М. Голобородько К.Ю.	КОГНІТОЛОГІЧНОЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ОБРАЗОТВОРЕННЯ ВІРШІВ ПРО ПРИРОДУ СТАНІСЛАВА ШУМИЦЬКОГО	127

ARTS, CULTURAL STUDIES AND ETHNOGRAPHY

	Главацька Н.	ПОКРОВА В УКРАЇНІ: ПОХОДЖЕННЯ СВЯТА, НАРОДНІ ТРАДИЦІЇ ЙОГО ВІДЗНАЧЕННЯ	137
---	--------------	---	-----

BIOLOGY AND BIOTECHNOLOGY

	Вишняк В.Є. Кравченко Є.Р.	БІОІНЖЕНЕРІЯ: РЕВОЛЮЦІЙНИЙ ПРОРИВ У ВИРОЩУВАННІ ТКАНИН ТА ОРГАНІВ	141
---	-------------------------------	--	-----

MEDICINE AND PHARMACY

	Serheta I.V.	PROBLEMS OF ADEQUATE ASSESSMENT OF THE STATE OF HEALTH AND FUNCTIONAL STATE OF THE ORGANISM OF PUPILS AND STUDENTS	144
	Байрамова Р.С. Новрузова М.С. Талыбова Д.Х. Гасьмова М.Ч. Мансурова Х.Т.	ОЦЕНКА МИКРОБИОЛОГИЧЕСКОГО ПЕЙЗАЖА И УРОВНЯ АНТИБИОТИКОРЕЗИСТЕНТНОСТИ ВОЗБУДИТЕЛЕЙ АБДОМИНАЛЬНЫХ ИНФЕКЦИЙ У ПАЦИЕНТОВ ХИРУРГИЧЕСКОГО ПРОФИЛЯ	148
	Возіанов С.О. Черненко В.В. Нікуліна Г.Г. Мигаль Л.Я. Черненко Д.В. Желтовська Н.І. Савчук В.Й. Ладнюк Р.Є. Клюс А.Л.	ДИНАМІКА ЗМІН ПОКАЗНИКІВ РИЗИКУ УТВОРЕННЯ КОНКРЕМЕНТІВ У ХВОРИХ НА НЕФРОЛІТІАЗ НА ТЛІ ПОСТКОВІДНОГО СИНДРОМУ	151
	Гринів Ю.В. Ботев В.С.	НЕЙРОМОДУЛЯЦІЯ ПРИ ТРАВМІ СПИННОГО МОЗКУ	156
	Дусмухамедова А.Ф. Арипова Г.Э.	СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ТАКТИКИ КОМПЛЕКСНОГО ЛЕЧЕНИЯ ПАЦИЕНТОВ СО СКЕЛЕТНЫМИ АНОМАЛИЯМИ ЗУБОЧЕЛЮСТНОЙ СИСТЕМЫ	158
	Запольський М.Е. Севергіна Ю.В.	ЗАХВОРЮВАНІСТЬ НА АКТИНІЧНИЙ КЕРАТОЗ В ОДЕСІ ТА ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ	161
	Османова А.А. Жамбасова Ш.Р. Есимов Н.Б.	ОСОБЕННОСТИ ПСИХИЧЕСКОГО И ФИЗИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ ДЕТЕЙ С СИНДРОМОМ ДАУНА	164
	Остапенко І.О. Федоренко Т.В.	ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ СУМІСНОГО ВВЕДЕННЯ ВОРТИОКСЕТИНУ ТА ПРОТИСУДОМНИХ ПРЕПАРАТІВ НА ВИРАЖЕНІСТЬ ПОЗНО-ТОНІЧНОЇ ПОВЕДІНКИ У КІНДЛІНГОВИХ ЩУРІВ	170
	Попова А.О. Ліннік К.С. Тінчуріна С.Р. Соломенник Г.О. Винокурова О.М. Юрко К.В.	ПОШИРЕНІСТЬ ВАКЦИНАЦІЇ ПРОТИ ВІРУСУ ПАПІЛОМИ ЛЮДИНИ СЕРЕД СТУДЕНТОК ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	178

ZOOLOGY AND VETERINARY MEDICINE

	Періг М.Д. Кирилів Я.І.	ВОВНОВА ПРОДУКТИВНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ВОВНИ ПОМІСНИХ ОВЕЦЬ ЗА ВПЛИВУ МІНЕРАЛЬНО-ФІТОВІОТИЧНОЇ ДОБАВКИ	182
---	----------------------------	--	-----

NATURE MANAGEMENT, RESOURCE SAVING AND ECOLOGY

	Ilienko T. Tarariko O.	PROSPECTIVE METHODS FOR EVALUATING THE IMPACT OF CLIMATE CHANGE ON VEGETATION PHENOLOGY IN THE POLISSIA REGION	188
---	---------------------------	--	-----

	Хисайнов Н.С. Шамурадова С.Б. Одилов А.	СОРТОИСПЫТАНИЕ СОРТОВ И ФОРМ ШИПОВНИКА В КОЛЛЕКЦИИ	192
---	---	---	-----

AGROTECHNOLOGIES AND AGRICULTURAL INDUSTRY

	Бутенко А.О. Желдубовський М.С. Крилов Д.О.	ВПЛИВ СТРОКІВ СІВБИ НА АДАПТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	197
	Панчук В.І. Панчук Т.В.	ВПЛИВ ПОЗАКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ НА ОСНОВІ ДІАГНОСТИКИ ЖИВЛЕННЯ КАРТОПЛІ СТОЛОВОЇ НА УРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ БУЛЬБ	200

GENERAL ENGINEERING AND MECHANICS

	Азиев Я.Г. Алиева Л.М.	ПРИМЕНЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННО – КОММУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ТРАНСПОРТЕ И ЛОГИСТИКЕ	205
	Рыспеков Т.Р. Кабиева А.Т.	СОСТАВ БУРОВОГО РАСТВОРА КАРАЧАГАНАКСКОГО МЕСТОРОЖДЕНИЯ И ЕГО ПОПАДАНИЕ НА ПОЧВУ	210

RADIO ENGINEERING, ELECTRONICS AND ELECTRICAL ENGINEERING

	Yaskiv V.	METHODS OF ON-BOARD POWER SYSTEMS SUPPLY DESIGNING OF SPACE VEHICLES	218
---	-----------	---	-----

INFORMATION AND WEB TECHNOLOGIES

	Шеховцова В.І. Потапенко А.О.	ІТ-ІННОВАЦІЇ У ФІНАНСУВАННІ ТА УПРАВЛІННІ ЖИТЛОВИМ БУДІВНИЦТВОМ: ВІД АНАЛІЗУ ДО ПРАКТИЧНИХ СТРАТЕГІЙ	227
---	----------------------------------	--	-----

ARCHITECTURE, CONSTRUCTION AND DESIGN

	Lukianchenko O. Tsybulnyk S. Kozak A.	MODAL ANALYSIS OF THE ENCLOSING PANEL OF THE PROTECTIVE STRUCTURE	232
	Вілик С.І. Нілова Т.О. Дауров М.К.	ПЕРЕКРИТТЯ ПОНИЖЕНОЇ ВИСОТИ З ЗАСТОСУВАННЯМ ДВОТАВРОВИХ БАЛОК З СИНУСОЇДНИМИ ГОФРОВАНИМИ СТІНКАМИ	237

PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

	Гузар В.М. Деркач В.М. Стрикаленко Є.А. Шалар О.Г.	ТАКТИЧНА ПОБУДОВА ГРИ БАСКЕТВОЛІСТІВ У СТУДЕНТСЬКІЙ БАСКЕТВОЛЬНІЙ ЛІЗІ	242
---	---	--	-----

	Куртов А.І. Іващенко С.М. Потіхенський А.І. Пономаренко П.М.	РОЛЬ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ФОРМУВАННІ МОРАЛЬНОЇ ТА ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПІД ЧАС ВОЙОВИХ ДІЙ	252
---	---	---	-----

MILITARY AFFAIRS AND NATIONAL SECURITY

	Artamoshchenko V.	FUNCTIONING OF THE MILITARY EDUCATION SYSTEM IN THE CONTEXT OF REPELLING THE AGGRESSION OF THE RUSSIAN FEDERATION	259
	Poplavets S. Skopintsev O. Yavtushenko Y. Kozlov D. Koplik O. Kholodniak M.	METHODOLOGY FOR ASSESSING THE EFFICIENCY OF PERFORMING TASKS OF RADIATION, CHEMICAL, BIOLOGICAL PROTECTION OF THE AIR FORCES OF THE ARMED FORCES OF UKRAINE	264

PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

Тактична побудова гри баскетболістів у студентській баскетбольній лізі

**Гузар Віктор Миколайович¹, Деркач Віктор Миколайович²,
Стрикаленко Євгеній Андрійович³, Шалар Олег Григорович⁴**

¹ кандидат педагогічних наук, доцент кафедри безпеки життєдіяльності
та професійно-прикладної фізичної підготовки;
Херсонська державна морська академія; Україна

² кандидат наук з фізичного виховання та спорту,
доцент кафедри фізичного виховання і спорту;
Миколаївський національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова; Україна

³ кандидат наук з фізичного виховання та спорту,
доцент кафедри менеджменту, маркетингу та ІТ;
Херсонський державний аграрно-економічний університет; Україна

⁴ кандидат педагогічних наук, доцент кафедри менеджменту, маркетингу та ІТ;
Херсонський державний аграрно-економічний університет; Україна

Анотація. У статті визначається та порівнюється ефективності вибору різних тактичних схем в ході змагальної діяльності студентських команд. Встановлено, що в іграх команди одеської області привалюють індивідуальні тактичні дії, швидкісний перехід від захисту до нападу, використання нескладних групових взаємодій, які відрізняються високим відсотком реалізації кидків. Отримані дані вказують на гостру необхідність пошуку ефективних засобів та методів підвищення рівня фізичної підготовленості спортсменів. А гравці команди херсонської навпаки більш схильні до комбінаційного баскетболу, як в нападі так і в захисті. Більшість атак відбувається після значної кількості передач та виведення гравця на «відкритий» кидок. Перспективним напрямком подальших досліджень є вивчення шляхів вдосконалення тактичної та психологічної підготовки.

Ключові слова: команди, тактичні дії, захист, напад, комбінації, передачі м'яча, кидки.

Постановка проблеми. Високий рівень розвитку сучасного баскетболу вимагає вдосконалення системи підготовки спортсменів на різних етапах багаторічної підготовки з застосуванням інноваційних, досконалих засобів та методів спортивного тренування [4, 11].

На сьогодні від рівня тактично підготовленості баскетболістів багато в чому залежить підсумковий змагальний результат. Саме тактична побудова гри баскетболістів обумовлює зміст роботи, конкретизує функціональні обов'язки баскетболістів у команді в різних ігрових ситуаціях, сприяє

PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

формуванню особистого стилю гри команди. Все вище зазначене вимагає від тренерського штабу постійного пошуку інноваційних засобів та методів техніко-тактичної підготовки [5]. Створення тактичної схеми на гру дозволить команді максимально ефективно використати сильній сторони власної команди з мінімізацією можливостей команди суперників.

Аналіз літературних джерел. На думку Е.Ю. Дорошенко, В.М. Корягіна, В.М. Мухіна, В.З. Бабушкіна, З.М. Хромаєва, Л.Ю. Поплавського, Є.В. Мурзіна, А.В. Обухова тактична підготовка команд, які приймають участь у змаганнях високого рівня, має бути пристосована до складу команди, особливостей її працездатності та завдань, які команда буде вирішувати у цих змаганнях. В арсеналі кожної команди обов'язково повинно бути велика кількість різноманітних техніко-тактичних схем, які команда готова виконати в будь-який момент гри не втрачаючи ефективності від змагальної діяльності [1, 3, 6].

З. Хромаєв, Є. Мурзін, Л. Поплавський, А. Обухов вважають, що із здобуттям Україною статусу незалежної країни вітчизняний баскетбол вийшов на світову арену, тому виступи національних і молодіжних збірних команд України в міжнародних офіційних змаганнях, виявили низку проблем у підготовці баскетбольних резервів, а саме дитячого та студентського баскетболу [10]. Ці проблеми пов'язані насамперед з тим, що більшість тренерів України не мають потрібної теоретичної та достатньо практичної підготовки і, як наслідок, не достатньо володіють сучасними засобами та методами підготовки баскетболістів. Саме тому дослідження даної теми є досить актуальним на сьогодні. Якість гри під час змагань залежить від раціонального поєднання дій як в захисті так і в нападі. Саме вміння розкрити сильні сторони одного компоненту з застосуванням коронних прийомів іншого багато в чому зумовлює вдалий виступ команди протягом змагань. На думку багатьох фахівців [2, 11] активний захист – фундамент прогресу баскетболу. Акцент тренера на гру в захисті допомагає навіть команді середнього класу грати добре. Недоліки в під час використання персонального захисту обумовлені невдалими діями конкретних гравців, яких можна замінити дублерами. У тактичній підготовці в командах високого рівня велику увагу приділяють різним варіантам захисту.

Мета статті: визначити та порівняти рівень фізичної підготовленості юних футболістів з нормативними показниками для спеціалізованих спортивних шкіл.

Виходячи з мети дослідження були поставлені наступні **завдання:**

PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

1. теоретично розкрити питання особливостей класифікації тактичних дій та взаємодій, факторів, що впливають на вибір тактичної побудови гри;

2. дослідити зміст тактичної побудови гри студентських баскетбольних команд;

3. визначити особливості побудови тактичних дій баскетболістів студентських збірних півдня України.

Виклад основного матеріалу дослідження. На початку нашого дослідження була певна умова, а саме: визначення контингенту дослідження і проведення запису відеоігор двох студентських команд, які виступали в студентській баскетбольній лізі України. В дослідженні ми аналізували по дві гри кожної команди з різними суперниками. Після чого ми, за допомогою спеціальних статистичних протоколів та методів математико-статистичної обробки результатів, провели аналіз побудови тактичних дій в нападі та в захисті та визначили пріоритетні напрямки ведення спортивної боротьби. В ході подальшої роботи ми порівняли отримані дані команд між собою з метою визначення комбінацій, які найбільш часто використовуються в змагальній діяльності баскетболістів тієї або іншої команди.

Контингент дослідження. При проведенні дослідницької частини роботи ми вивчали особливості гри провідних студентських баскетбольних команд півдня України. В ході дослідження ми спостерігали за іграми збірних команд херсонської області та одеською області. Нами були проаналізовані по одній грі кожної з команд з різними суперниками та особиста зустріч між цими командами.

Суперником студентської збірної команди херсонської області стала команда кіровоградської області, а суперником студентської збірної команди одеської області стала команда Одеського національного економічного університету.

Збірна херсонської області Херсонського державного університету другий рік приймає участь у змаганнях і сформована з доволі молодих гравців. Проте на сьогодні команда активно розвивається й активно залучає до своєї команди досвідчених спортсменів, які мають досвід підготовки в спеціалізованих спортивних закладах України.

Студентська збірна команда одеської області має значні традиції та досвід виступу на змаганнях високого рівня. Гравці команди мають досвід виступу за команди першої та вищої ліги України, а також є переможцями Всеукраїнських змагань на дитячому та юнацькому рівні. Аналізуючи склад команд збірної одеської області зазначимо, що команда доволі збалансована має стабільний та рівноцінний склад. До стартової п'ятірки

PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

входять гравці різного віку з різних спортивних шкіл, які навчались баскетболу за різними методиками. В команді є ярко виражені лідери, які максимально ефективно виконують ігрові функції. Також до складу команди входять баскетболісти, які завдяки власним зусиллям закидають значну кількість очок та роблять велику кількість перехоплень за гру. В команді також є гравці «сильною» стороною гри яких є захисні дії. Слід відмітити, що в даній команді гарно збалансовані досвід та молодість, що дозволяє виконувати складні тактичні взаємодії та досягти максимальних змагальних результатів.

При детальному аналізі складу команди херсонської області зазначимо, що на відміну від одеситів більшість гравців значно молодші за віком і відрізняють відсутністю досвіду. Лише тільки два спортсмени досягли 22-річного віку. В команді також існують лідери, як в атакувальних так і в захисних діях. Стосовно антропометричних показників зазначимо, що команда більш висока та потужна. Більшість спортсменів мають атлетичний вигляд та активно використовують це в грі. Всі гравці виконують певні функції на майданчику, які спрямовані на досягнення максимально високих результатів.

Підсумовуючи контингент дослідження зазначимо, що так як це студентські команди, то їх гравці доволі молоді. Щорічно склад команд оновлюється на 15-20 % у зв'язку з завершенням навчання в ЗВО. Це свідчить про те, що зіграність команди постійно знаходиться в стадії формування.

Вибір та стилю тактичної побудови на гру багато в чому залежить від можливостей гравців команди.

В нашому дослідженні ми вивчали особливості будови тактичних дій та взаємодій студентських команд сезону 2020 – 2021 років. А саме нами були досліджені особливості командних взаємодій як в нападі так і в захисті, а також пріоритет групових або командних взаємодій. При аналізі відеозйомки ми досліджували кількість атак виконаних позиційно (через центрального, через подвійний центр або без центрального) та нападів виконаних різними швидкими проривів (через центр або з застосування флангів).

У процесі статистичної обробки результатів дослідження визначалась статистична характеристика, як середнє арифметичне \bar{X} . Дана величина обчислюється шляхом додавання всіх одержаних значень (варіант) і ділення обчисленої суми на кількість випадків (n). Середня арифметична обчислюється за формулою:

$$\bar{X} = \frac{\sum V}{n},$$

PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

де X – середня арифметична; Σ – знак суми; V – одержані у дослідженнях значення (варіанти); n – кількість значень (варіантів).

Паралель з цим при підрахунках кількості виконаних тактичних схем та порівнянні різних команд, нами використовувались відсоткові показники, які визначались за певною формулою:

$$X_B = \frac{B \times 100\%}{A},$$

де A – загальна кількість показників; B – кількість показників, відсоток який необхідно визначити; X_B – відсоток показників B по відношенню до кількості A .

При вивченні тактичної побудови гри команди «ОДМА» ми аналізували ігри з командами «ОНЕУ» та «ХДУ». Не зважаючи на те, що команди розташовувались в різних частинах турнірної таблиці всі вони намагаються потрапити до фінальної частини студентської баскетбольної ліги.

Особливості тактики гри студентської баскетбольної збірної ОДМА під час зональної частини чемпіонату України серед студентських команд представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

Показники різних тактичних взаємодій команди Одеси

Тактичні взаємодії		Проти команди	
		«Одеса-2»	«Херсон»
В нападі	Напад через центрального, %	26	31
	Напад за допомогою заслонів, %	18	15
	Напад за рахунок індивідуальних дій, %	43	42
	Напад швидким проривом однією передачею, %	10	8
	Ешелонований швидкий прорив, %	3	4
В захисті	Персональний захист	92	91
	Персональний пресинг	8	9
	Змішаний захист	–	–
	Переключення	32	38
	Підстраховка	7	10
	Індивідуальні дії	61	52

Аналіз тактичної побудови гри збірної команди одеської області свідчить, про те, що в більшості випадків атаки виконувалось за рахунок гри центрального гравця (28 %), атаки в яких використовувались два та більше заслонів відбувались

PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

у 17 % випадків і нарешті 42 % атак відбувалось за рахунок індивідуальних тактичних дій та індивідуальної майстерності гравців. При цьому команда в середньому за гру виконувала 12 – 13 % нападів швидким проривом, серед яких домінував стрімкий напад за допомогою однієї передачі.

Відносно тактичних дій команди в захисті відмітимо, що в іграх студентської баскетбольної ліги практично не використовується зонний захист, по-друге в середньому баскетболісти з Одеси в 91 % випадків використовували звичайний персональний захист і лише в 9 % персональний пресинг. Стосовно групових взаємодій гравців в захисті видно, що більшості вони використовували нескладні взаємодії, які обмежувались переключенням і значно менше підсраховкою. Захист команди базувався переважно на індивідуальних тактичних діях яких в середньому за матч складало 56 %.

Узагальнюючи результати проведеного спостереження необхідно зазначити, що тактична побудова гри баскетболістів команди одеської області носить більш швидкісний та атлетичний характер, більшість атак будується на основні використання нескладних двоходівок або взагалі з використанням індивідуальної майстерності гравців. В захисті команда намагається застосовувати лише тільки персональний захист з використанням іноді персонального пресингу.

Аналогічно до проведеного дослідження з командою одеської області ми визначили тактичну побудову гри й студентської збірної херсонської області, яка також веде активну боротьбу за потрапляння до плей-офф студентської баскетбольної ліги України. В змаганнях південної групи приймають участь найкращі команди півдня України за Запоріжжя.

При дослідженні особливостей тактики гри команди з Херсону ми спостерігали за діями проти команд з кіровоградської та одеської областей. Всі ігри проходили в рамках студентської ліги України й характеризувались запеклою боротьбою. Особливості тактичної побудови гри команди херсонської області під час зазначених змагань представлені в таблиці 2.

Таблиця 2

Показники різних тактичних взаємодій команди Херсону

Тактичні взаємодії		Проти команди	
		Одеса	Кропивницький
в нападі	Напад через центрального, %	20	18
	Напад за допомогою заслонів, %	41	47
	Напад за рахунок індивідуальних дій, %	25	21
	Напад швидким проривом з передачею, %	6	4

PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

Продовження табл. 2

	Ешелонований швидкий прорив, %	8	10
В захисті	Персональний захист, %	74	57
	Персональний пресинг, %	–	3
	Зонний захист, %	26	38
	Зонний пресинг, %	–	2
	Змішаний захист, %	–	–
	Переключення, %	35	24
	Підстраховка, %	37	21
	Індивідуальні дії, %	28	55

Аналіз ведення тактики гри команди збірної команди херсонської області, свідчить про те, що в нападі команда частіше використовує групові та командні взаємодії. Так напад через центрових гравців становив в середньому 19 %; напад з використанням двох та більше заслонів, або комбінований напад у 44 % випадків. Відносно застосування стрімкий проривів видно, що їх використання прямо пропорційно залежить від захисних дій команди суперника і в команді херсонської області в середньому становить 14 % з перевагою ешелонованих проривів.

Захисні дії студентської збірної команди херсонської області в обох матчах значно відрізнялись. Це залежить від техніко-тактичних дій команди суперника в нападі. Так в захисті проти команди з Одеси гравці херсонської команди активніше застосовували персональний захист, а відповідно й більше відбувалось командних взаємодій (переключення – 35 %, підстраховка – 37 %). Індивідуальні тактичні дії спостерігались лише тільки у 28 % випадків.

Захист команди проти кіровоградської команди був комбінований і складався з чергування персонального та зонного з невеликою перевагою персонального. Тренери команди намагались також використовувати пресинг, як зонний так і персональний. З урахуванням такого ведення захисник дій, відбулись і зміни в командних взаємодіях. Індивідуальні тактичні дії використовувались у 55 % випадків, а підстраховка та переключення у 21 % та 24 % відповідно.

Узагальнюючи тактичну побудову гри команди херсонської області зазначимо, що в нападі більша увага приділяється командним тактичним взаємодіям з незначним проявом індивідуальних тактичних дій. В захисті команда однаково ефективно використовують різні способи захисту і персональний і зонний. В захисних діях також активно використовуються групові взаємодії серед яких можна виділити переключення та підстраховку.

PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

Також невід'ємним є той факт що вибір тієї чи іншої тактичної схеми на гру відбувається в залежності від можливостей власної команди, особливостей гри команди суперника та умов проведення змагань (власний або чужий майданчик тощо). Тенденція сучасного баскетболу спонукає команди, тренерів та гравців використовувати більш комбінаційний баскетбол.

Обговорення результатів дослідження. Прогнозування спортивних досягнень здійснюється на основі постійного та виваженого порівняння сил команди з силами суперників, досвіду змагальної боротьби, поглядів і можливостей головних суперників та визначеними можливостями команди.

Таким чином при виборі тактики гри команди необхідно спиратись на низку факторів, які зумовлюють ефективність та результативність гри. Проаналізувавши тактичні дії студентських баскетбольних команд України ми дійшли до певних закономірностей.

Особливістю гри команди одеської області є використання атлетичного баскетболу де перевага надається силовій боротьбі за кожен ігровий момент, кожен м'яч з значним проявом індивідуальних техніко-тактичних якостей баскетболістів. При такій грі використовується значна кількість групових тактичних взаємодій та дещо менше використовуються різні командні тактичні комбінації. Однак це повністю компенсується тим, що в командах є гравці високого класу, які спроможні самотужки приводити команду до перемоги. Даний спосіб ведення тактичних дій призводить до того, що більшість гравців є універсалами і будь-яка баскетболіст команди може стати лідером та повести команду за собою. В даній команді всі баскетболісти намагаються грати на одного гравця, а він в свою чергу привести її до перемоги.

Команда херсонської області, навпаки більш часто використовують комбінаційний баскетбол, де перемога досягається за рахунок різноманітних командних тактичних схем та тактичних розробок. Також дана команда активно використовує зонний захист, що в свою чергу значно розширює захисний потенціал команд і дає змогу використовувати сильні та уникати слабких сторін кожної з них.

В більшості атак команда комбінує та виводить на кидок гравця практично в ідеальних умовах, що можливе завдяки наявності в команді більш досвідчених гравців.

Підсумовуючи результати проведеного дослідження зробимо певні **висновки**:

- в іграх команди одеської області привалюють

PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

індивідуальні тактичні дій, швидкісний перехід від захисту до нападу, використання нескладних групових взаємодій, які відрізняються високим відсотком реалізації кидків. Все це зумовлено раціональним поєднанням молодості та досвіду провідних гравців команди;

– гравці команди херсонської області навпаки більш схильні до комбінаційного баскетболу, як в нападі так і в захисті. Більшість атак відбувається після значної кількості передач та виведення гравця на «відкритий» кидок. В захисних діях спостерігається активне використання зонного захисту, що дозволяє закрити всі слабкі сторони команди;

– при виборі ефективної тактики команди на гру необхідно враховувати низку факторів серед яких є – можливості власної команди (антропометричні показники гравців, збалансованість команди, універсалізація гравців, рівень фізичної та технічної підготовленості, тощо) та можливості команди суперника (особливості антропометрії суперників, стиль гри який проповідує команда суперник, рівень технічної та фізичної підготовленості, «довжина» лави запасних, тощо).

– використовуючи ефективну тактику гри можна досягти значних успіхів в баскетболі не маючи в своєму складі гравців екстракласу.

References:

- [1] Бабушкін В.З. Баскетбол у вузі. Навчальний посібник для вузів / В.З. Бабушкін. – Харків: Основа, 1992. – 168 с.
- [2] Дорошенко Э.Ю. Управление технико-тактическим мастерством в игровых командных видах спорта с учетом игрового амплуа / Э.Ю. Дорошенко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2011. – № 10. – С. 23 – 27.
- [3] Дорошенко Е.Ю. Тестування в системі педагогічного контролю технічної підготовленості баскетболістів / Е.Ю. Дорошенко, П.О. Шалфеев // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2012. – № 5. – С. 63 – 67.
- [4] Корягин В.М. Баскетбол / В.М. Коряги, В.Н. Мухин. – К.: Вища школа, 1989. – 205 с.
- [5] Хромаев З.М. Упражнения баскетболиста / З.М. Хромаев, Е.В. Мурзин, А.В. Обухов, С.Г. Зашук. – К.: Друкарня ДУС, 2006. – 128 с.
- [6] Хромаев З.М. Тетрадь тренера по баскетболу / З.М. Хромаев, Л.Ю. Поплавский, Г.С. Зашук. – К.: Преса України, 2003. – 129 с.
- [7] Strykalenko, Y., Shalar, O., Huzar, V., Andriieieva, R., Zhosan, I., & Bazylyev, S. (2019). Influence of the maximum force indicators on the efficiency of passing the distance in academic rowing. *Journal of Physical Education and Sport (JPES)*, 19 (3), 1507-1512. <http://dx.doi.org/10.7752/jpes.2019.03218>
- [8] Shalar, O., Huzar, V., Strykalenko, Y., Yuskiv, S., Homenko, V., & Novokshanova, A. (2019). Psycho-pedagogical aspects of interaction between personality traits and physical qualities of the young

PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

- gymnasts of the variety and circus studio. *Journal of Physical Education and Sport (JPES)*, 19 (Supplement issue 6), 2283-2288. <http://dx.doi.org/10.7752/jpes.2019.s6344>
- [9] Strykalenko, Y., Shalar, O., Huzar, V., Voloshynov, S., Yuskiv, S., Silvestrova, H., & Holenko, N. (2020). The correlation between intelligence and competitive activities of elite female handball players. *Journal of Physical Education and Sport (JPES)*, 20 (1), 63-70. <http://dx.doi.org/10.7752/jpes.2020.01008>
- [10] Strykalenko, Y., Shalar, O., Huzar, V., Voloshynov, S., Homenko, V., & Bazylyev, S. (2020). Efficient passage of competitive distances in academic rowing by taking into account the maximum strength indicators. *Journal of Physical Education and Sport (JPES)*, 20 (6), 3512-3520. <http://dx.doi.org/10.7752/jpes.2020.06474>
- [11] Strykalenko, Y., Huzar, V., Shalar, O., Voloshynov, S., Homenko, V., & Svirida, V. (2021). Physical fitness assessment of young football players using an integrated approach. *Journal of Physical Education and Sport (JPES)*, 21 (1), 360-366. <http://dx.doi.org/10.7752/jpes.2021.01034>
- [12] Strykalenko E., Shalar O., Huzar V. (2019). The use of integral exercises in the physical training of aykidist athletes. *HEALTH, SPORT, REHABILITATION*. (1), 126-131. DOI: <https://doi.org/10.34142/HSR.2019.05.01.14>
- [13] Shalar Oleh, Strykalenko Yevhenii, Huzar Viktor (2019). Psychological Readiness of Handball Players for the Competition. *INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL OF KINESIOLOGY* (1), 95-102. Received: 01.06.2019 / Accepted: 15.06.2019

SCIENTIFIC EDITION

SCIENTIFIC COLLECTION «INTERCONF»

№ 191 | March, 2024

The issue contains:

Proceedings of the 3rd International
Scientific and Practical Conference

**SCIENTIFIC PROGRESSIVE
METHODS AND TOOLS**

Riga, Latvia
6-8.03.2024

All materials are reviewed.

The editorial office did not always agree with the position of authors.

Signed for online publication: March 8, 2024.

Printed: April 6, 2024. Circulation: 200 copies. Format 60×84/8.

Batang & Courier New typefaces. Offset paper 100gsm. Digital color printing.

Contacts of the editorial office:

LLC Scientific Publishing Center «InterConf»

✉ info@interconf.center

🌐 <https://www.interconf.center>

✔ Certificate on the entry of publishing business subject in the State Register of Publishers,
Manufacturers and Distributors of Publishing Products of Ukraine: ДК № 7882 of 10.07.2023.